

VENDIM
Nr.2, datë 16.1.2012

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “MBI PROCEDURAT E NDËRHYRJES SË BANKËS SË SHQIPËRISË NË TREGUN E BRENDSHËM TË KËMBIMEVE VALUTORE”

Në bazë dhe për zbatim të nenit 3 pika 2, të nenit 43 shkronja “c” dhe të nenit 61 shkronja “a” të ligjit nr.8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; të vendimit qarkullues nr.64, datë 20.7.2005 të Këshillit Mbikëqyrës “Për krijimin e Komitetit të Zbatimit të Politikës Monetare”; si dhe të rregullores nr.16, datë 9.3.2011 “Për organizimin dhe funksionimin e Departamentit të Operacioneve Monetare”, me propozim të Departamentit të Operacioneve Monetare, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Mbi procedurat e ndërhyrjes së Bankës së Shqipërisë në tregun e brendshëm të këmbimeve valutore”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohen Komiteti i Zbatimit të Politikës Monetare, Departamenti i Operacioneve Monetare dhe të gjitha strukturat e tjera në Bankën e Shqipërisë për zbatimin e këtij vendimi.

3. Me hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, vendimi i Këshillit Mbikëqyrës nr.75, datë 11.10.2006 për miratimin e rregullores “Mbi procedurat e ndërhyrjes së Bankës së Shqipërisë në tregun e brendshëm të këmbimeve valutore”, të ndryshuar, shfuqizohet.

4. Ngarkohet Departamenti i Marrëdhënieve me Jashtë, Integritetit Europian dhe Komunikimit për publikimin e këtij vendimi në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë dhe në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pas publikimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETARI
Ardian Fullani

RREGULLORE
MBI PROCEDURAT E NDËRHYRJES SË BANKËS SË SHQIPËRISË NË TREGUN E BRENDSHËM
TË KËMBIMEVE VALUTORE

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i procedurave të ndërhyrjes së Bankës së Shqipërisë në tregun e brendshëm të këmbimeve valutore.

Neni 2
Baza ligjore

1. Kjo rregullore nxirret në bazë dhe në përputhje me:
 - a) ligjin nr.8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, neni 3, pika 2; neni 43, shkronjat “a”, “b” dhe “c”; neni 60, pika 2 dhe neni 61, shkronja “a”;
 - b) vendimin nr.64, datë 20.7.2005 të Këshillit Mbikëqyrës “Për krijimin e Komitetit të Zbatimit të Politikës Monetare”;
 - c) rregulloren “Për organizimin edhe funksionimin e Departamentit të Operacioneve Monetare”,

miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr.16, datë 9.3.2011;

d) rregulloren “Për transparencën dhe konfidencialitetin në Bankën e Shqipërisë”, miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës, nr.53, datë 21.6.2000, të ndryshuar.

Neni 3 Përkufizime

Në zbatim të kësaj rregulloreje termet e mëposhtëm kanë këto kuptime:

- a) “Qeveria” është Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë.
- b) “Banka” është Banka e Shqipërisë.
- c) “Bankat dhe degët e bankave të huaja” janë personat juridikë të licencuar nga Banka për ushtrimin e veprimtarisë bankare, sipas përcaktimeve të ligjit nr.9662, datë 18.12.2006 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”.
- d) “*Spot*” është marrëveshja e këmbimit valutor, sipas së cilës palët bien dakord për kursin e këmbimit dhe kalimin e fondeve në llogaritë e secilës prej tyre, deri në 2 (dy) ditë pune pas datës së lidhjes së marrëveshjes.
- e) “*Forward*” është marrëveshja e këmbimit valutor, sipas së cilës palët bien dakord për kursin e këmbimit dhe për kalimin e fondeve në llogaritë e secilës prej tyre në një datë të caktuar, e cila është më tepër se 2(dy) ditë pune pas datës së lidhjes së marrëveshjes.
- f) “*Swap*” është blerja dhe shitja e njëkohshme, por me datë-valutë të ndryshme, e një monedhe kundrejt një tjetre.
- g) “Datë-valutë” është data për të cilën dy kundërpalë bien dakord paraprakisht për kalimin e fondeve në llogarinë e njëri-tjetrit, në përmbushje të një transaksioni valutor.
- h) “Kuotim” është shprehja e gatishmërisë së Bankës dhe/ose partnerit të tregtimit për të tregtuar një monedhë të huaj kundrejt lekut.
- i) “Sterilizim” është shitja ose blerja me të drejta të plota e titujve të Qeverisë, për të minimizuar efektin në tregun e parasë që vjen si rezultat i ndërhyrjes në tregun valutor.
- j) “Partnerët e tregtimit” janë bankat dhe degët e bankave të huaja dhe/ose zyrat e këmbimit valutor.
- k) “Procedura e ndërhyrjes” është mënyra e propozimit, e marrjes së vendimit dhe e realizimit të ndërhyrjes në tregun e brendshëm të këmbimeve valutore nga Banka.
- l) “Ndërhyrje në tregun e brendshëm valutor” është ndikimi që i bën Banka kërkesës dhe/ose ofertës për lekë ndaj monedhave të huaja.
- m) “Lloj i ndërhyrjes” është mënyra që përdor Banka për të ndikuar kërkesën dhe/ose ofertën për lekë ndaj monedhave të huaja.
- n) “Instrument i ndërhyrjes” është mjeti që përdor Banka për të realizuar llojin e ndërhyrjes.
- o) “Ndërhyrja me veprim” është çdo kontaktim verbal ose/dhe në rrugë elektronike nga ana e Bankës me partnerët e tregtimit, me synim blerjen apo shitjen e monedhës së huaj kundrejt monedhës vendase, nëpërmjet lidhjes së marrëveshjeve *spot* ose *forward*, ose anulimin e ankandit për shitblerjen e valutës. Ndërhyrja me veprim paraqitet në formën e ndërhyrjes së drejtpërdrejtë dhe ndërhyrjes me ankand.
- p) “Ndërhyrje e drejtpërdrejtë” është kuotimi i Bankës për partnerët e tregtimit, që synon lidhjen e marrëveshjeve *spot* ose *forward* për shitjen ose blerjen e valutave mes Bankës dhe partnerëve të tregtimit.
- q) “Ndërhyrje me ankand” është lajmërimi nga Banka për ankand, për shitjen ose blerjen e valutës kundrejt monedhës vendase nga bankat dhe degët e bankave të huaja, nëpërmjet lidhjes së marrëveshjeve *spot* ose *forward*.
- r) “Mënyra e realizimit të ndërhyrjes me veprim” janë rregullat e caktuara për përzgjedhjen e partnerëve në tregtim, për përcaktimin e shumës së tregtuar dhe të çmimit të tregtimit.
- s) “Ndërhyrje me deklaratë” është çdo deklaratë verbale apo e shkruar e Bankës, në lidhje me nivelin e kursit të këmbimit të lekut kundrejt monedhave të huaja.
- t) “Transaksione valutore tregtare” janë blerjet ose shitjet e monedhës vendase kundrejt monedhës

së huaj, të cilat kryhen me Qeverinë, me institucione të tjera financiare ndërkombëtare dhe klientë të tjerë përveç partnerëve të tregtimit.

u) “Çrregullim i tregut të brendshëm valutor” është:

i. mungesa e likuiditetit si rezultat i së cilës partnerët e tregtimit nuk janë në gjendje të mbajnë pozicione të hapura dhe rrezikojnë tërheqjen e tyre nga tregu, gjë që rezulton në vështirësimin e këmbimit të monedhës vendase kundrejt monedhave të huaja;

ii. rritja e ritmit të ndryshimit në një kah e kursit të këmbimit të monedhës vendase kundrejt monedhave të huaja ose rritja e luhatshmërisë së kursit të këmbimit të monedhës vendase kundrejt monedhave të huaja, në kushtet e mungesës së informacionit të ri në treg;

iii. zgjerimi i diferencës midis çmimit të blerjes dhe atij të shitjes së monedhës vendase kundrejt monedhave të huaja, të cilat kuotohen në tregun valutor;

iv. ndryshimi i përbërjes dhe i vëllimit të veprimeve që kryhen në tregun valutor;

v. mosfunksionimi i qarkullimit të valutës nga ofruesit deri te kërkuesit e saj.

v) “Tregu i brendshëm valutor” është tregu ku kryhet aktiviteti i këmbimit valutor nga partnerët e tregtimit në Republikën e Shqipërisë.

w) “Kursi i këmbimit” është çmimi i monedhës vendase kundrejt një njësie të monedhës së huaj.

x) “Kursi i tregut për transaksionet tregtare” është kursi i llogaritur në mënyrë të njëjtë me kursin zyrtar të këmbimit, në momentin e kryerjes së transaksioneve tregtare.

y) “Limit” është shuma maksimale që bankat dhe degët e bankave të huaja janë të gatshme të tregtojnë me Bankën, në një transaksion të vetëm dhe gjatë një dite. Limitet i komunikohen Bankës me anë të një shkrese zyrtare në Departamentin e Operacioneve Monetare dhe mund të rishikohen jo më shpesh se një herë në gjashtë muaj.

z) “Pezullim i kontaktimit” është përjashtimi i përkohshëm i një banke ose dege të bankës së huaj, si partner tregtimi gjatë ndërhyrjes me veprim.

aa) “Komiteti” është Komiteti i Zbatimit të Politikës Monetare në Bankë.

KREU II PROCESI I VENDIMARRJES

Neni 4

Objektivat e ndërhyrjes në tregun valutor

Objektivat e ndërhyrjes së Bankës në tregun valutor janë:

a) shmangia e çrregullimeve të tregut të brendshëm valutor;

b) përshtatja e kursit të këmbimit me nivelin e përcaktuar nga faktorët bazë makroekonomikë; dhe

c) rritja ose ulja e rezervës valutore.

Neni 5

Ndërhyrja për shmangien e çrregullimeve në tregun valutor

Komiteti ose Guvernatori vendos për ndërhyrjen në tregun valutor për arritjen e objektivit të përcaktuar në nenin 4, shkronja “a” të kësaj rregulloreje. Komiteti vendos mbështetur në propozimin e Departamentit të Operacioneve Monetare.

Neni 6

Ndërhyrja për përshtatjen e nivelit të kursit të këmbimit

Këshilli Mbikëqyrës vendos për ndërhyrjen në tregun valutor për arritjen e objektivit të përcaktuar në nenin 4, shkronja “b” të kësaj rregulloreje, mbështetur në propozimin e Departamentit të Politikës Monetare.

Neni 7

Ndërhyrja për rritjen e rezervës valutore

Komiteti, bazuar në programin monetar të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës dhe mbështetur në propozimin e Departamentit të Politikës Monetare, vendos për ndërhyrjen në tregun valutor, për arritjen e objektivit të përcaktuar në nenin 4, shkronja “c” të kësaj rregulloreje.

Neni 8

Vendimet për ndërhyrje

1. Në vendimet që merr për ndërhyrjen në tregun valutor, sipas kësaj rregulloreje, Komiteti përcakton:

- a) objektivin e ndërhyrjes;
- b) llojin e ndërhyrjes (me deklaratë ose/dhe me veprim);
- c) instrumentin e ndërhyrjes; dhe
- d) kohëzgjatjen e ndërhyrjes.

2. Komiteti mund të përfshijë në vendimet e tij edhe elemente të tjera, të tilla si:

- a) skedulin paraprak të ankandeve;
- b) llojin e marrëveshjes, *spot* ose *forward*;
- c) shumën maksimale të ndërhyrjes; dhe/ose
- d) sterilizimin ose jo të ndërhyrjes.

3. Guvernatori vendos për ndërhyrje në tregun e brendshëm valutor vetëm në llojin e ndërhyrjes me deklaratë.

KREU III

ZBATIMI I VENDIMEVE PËR NDËRHYRJE

Neni 9

Partnerët e tregtimit

1. Banka, si rregull, i kryen ndërhyrjet në tregun valutor nëpërmjet bankave dhe degëve të bankave të huaja.

2. Në raste të veçanta, kur nuk funksionon tregtimi nëpërmjet bankave dhe degëve të bankave të huaja, Banka kryen ndërhyrjet në tregun valutor nëpërmjet zyrave të këmbimit valutor.

Neni 10

Instrumentet e ndërhyrjes sipas llojit

1. Banka kryen ndërhyrjet në tregun valutor nëpërmjet instrumenteve të mëposhtme:

a) Deklaratë në median e shkruar, median elektronike dhe/ose konferencë shtypi, në rastin e ndërhyrjes me deklaratë.

b) Kontaktimit të partnerëve të tregtimit me synim lidhjen e marrëveshjes së menjëhershme, ose lajmërimit për organizimin e ankandit me bankat dhe degët e bankave të huaja për blerje ose shitje valute, nëpërmjet transaksioneve *spot* ose *forward*, në rastin e ndërhyrjes me veprim.

Neni 11

Monedhat e ndërhyrjes

1. Për realizimin e ndërhyrjes me veprim, sipas kësaj rregulloreje, Departamenti i Operacioneve Monetare përdor monedhën e përbashkët europiane (EURO) ose dollarin amerikan (USD).

2. Departamenti i Operacioneve Monetare nuk mund të kuotojë të dyja monedhat njëkohësisht.

Neni 12

Realizimi i ndërhyrjes në tregun valutor

1. Ndërhyrja me deklaratë në emër të Bankës realizohet nga Guvernatori i Bankës ose nga një prej anëtarëve të Komitetit, pas marrjes së autorizimit të Guvernatorit ose Komitetit.

2. Departamenti i Operacioneve Monetare realizon ndërhyrjen me veprim në tregun valutor, në zbatim të vendimit të marrë sipas neneve 5, 6 dhe 7 të kësaj rregulloreje.

3. Departamenti i Operacioneve Monetare, duke synuar rritjen e efektivitetit të ndërhyrjes në tregun valutor, përcakton numrin e ndërhyrjeve dhe momentin e realizimit të ndërhyrjes me veprim në tregun valutor.

4. Komiteti vendos për mënyrën e realizimit të ndërhyrjes me veprim, në rastet kur ndërhyrja kryhet me zyrat e këmbimit valutor, siç parashikohet në nenin 9 pika 2 të kësaj rregulloreje.

Neni 13

Mënyra e realizimit të ndërhyrjes me veprim

Ndërhyrja me veprim në tregun e brendshëm valutor përcaktohet nga vendimi i Komitetit.

I. Ndërhyrja e drejtpërdrejtë

Departamenti i Operacioneve Monetare, në përputhje me vendimin e Komitetit, përcakton elementet e realizimit të ndërhyrjes së drejtpërdrejtë, të cilat përbëhen nga:

- a) përzgjedhja e partnerëve të tregtimit;
- b) përcaktimi i kursit të këmbimit; dhe/ose
- c) përcaktimi i shumës së ndërhyrjes.

A. Përzgjedhja e partnerëve të tregtimit bëhet si vijon:

1. Departamenti i Operacioneve Monetare përcakton numrin e bankave dhe degëve të bankave të huaja, të cilat do të jenë partnerët e tregtimit të Bankës për ndërhyrjet në tregun valutor. Ky numër në çdo rast, nuk mund të jetë më i vogël se 4 (katër).

2. Kriteret për përzgjedhjen e bankave dhe degëve të bankave të huaja si partnerë tregtimi janë:

- i) konkurrueshmëria e kurseve të këmbimit; dhe/ose
- ii) limitet e përcaktuara nga bankat dhe degët e bankave të huaja.

3. Në rast se bankat dhe degët e bankave të huaja nuk respektojnë limitin, në lidhje me transaksionet në të cilat Banka kërkon të hyjë me to, nëpërmjet një kursi të kuotuar prej tyre, Banka pezullon kontaktimin me to.

4. Vendimi për pezullimin e kontaktimit të bankës ose degës së bankës së huaj në përputhje me pikën 3 të këtij neni, merret nga Departamenti i Operacioneve Monetare, deri në mbledhjen e ardhshme të Komitetit, i cili vendos mbi kohëzgjatjen e mëtejshme të pezullimit të kontaktimit, që në çdo rast nuk mund të tejkalojë 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune, gjatë të cilave Banka është e pranishme në tregun valutor.

5. Banka njofton bankat dhe degët e bankave të huaja me shkresë zyrtare për vendimin e Departamentit të Operacioneve Monetare dhe/ose Komitetit, në rast pezullimi të kontaktimit.

B. Kursi i ndërhyrjes në tregun valutor përcaktohet nga:

- a) kuotimet e bankave të nivelit të dytë; ose
- b) kuotimi i Departamentit të Operacioneve Monetare; ose
- c) kombinimi i shkronjave të mësipërme, “a” dhe “b”.

C. Shuma e ndërhyrjes në tregun valutor përcaktohet nga:

- a) limitet e miratuara të bankave dhe degëve të bankave të huaja; ose
- b) vendimi i Departamentit të Operacioneve Monetare; ose
- c) kombinimi i shkronjave të mësipërme, “a” dhe “b”.

II. Ndërhyrja me ankand

Ndërhyrja me ankand realizohet vetëm me bankat dhe degët e bankave të huaja.

A. Shuma e ofruar në ankand nga partnerët e tregtimit duhet të plotësojë të gjitha kushtet e mëposhtme:

- a) të jetë maksimalisht në shumën 5,000,000.00 euro ose ekuivalentin e saj;
- b) të jetë e barabartë me limitin që i është paraqitur Bankës për tregtim; dhe
- c) të jetë një shumë e vetme.

B. Departamenti i Operacioneve Monetare përcakton fituesit në ankand bazuar në:

- a) konkurrueshmërinë e kurseve të këmbimit të ofruara nga bankat dhe degët e bankave të huaja;
- b) shumën që do të blihet/shitet në ankand.

C. Departamenti i Operacioneve Monetare ka të drejtë të refuzojë çdo ofertë në ankand kur vlerëson se pranimi i saj mund të nxisë çrregullime në tregun e brendshëm valutor.

D. Lidhja e marrëveshjeve shtesë pas organizimit të ankandit

Në përfundim të çdo ankandi, Departamenti i Operacioneve Monetare, duke gjykuar në bazë të rezultateve të tij dhe informacioneve të tjera, ka të drejtë t'i ofrojë pjesëmarrësve fitues mundësinë për të tregtuar me të njëjtin kurs, një shumë shtesë deri në dyfishin e shumës së ofruar në ankand. Kontaktimi i bankave dhe degëve të bankave të huaja nga Banka, do të bëhet brenda 60 minutave pas orës së zhvillimit të ankandit, duke filluar nga banka dhe dega e bankës së huaj me kursin më konkurrues në ankand.

Neni 14

Anulimi i ankandit

1. Komiteti, me propozim të Departamentit të Politikës Monetare ose Departamentit të Operacioneve Monetare, anulon në çdo moment një ose disa ankande para kryerjes së tij ose tyre.

2. Komiteti vendos për anulimin e ankandit me propozim të Departamentit të Politikës Monetare, në rastet kur flukset e valutës janë përtej parashikimeve mbi të cilat është bazuar ndërhyrja me ankand.

3. Komiteti vendos për anulimin e ankandit me propozim të Departamentit të Operacioneve Monetare, kur gjykohet se organizimi i ankandit mund të nxisë çrregullime në tregun e brendshëm valutor.

Neni 15

Konfidencialiteti

1. Të gjitha propozimet dhe diskutimet për marrjen e një vendimi për të ndërhyrë në tregun valutor trajtohen si informacion jopublik profesional, në përputhje me kushtet dhe kërkesat e rregullores nr.53, datë 21.6.2000 "Për transparencën dhe konfidencialitetin në Bankën e Shqipërisë", të ndryshuar, dhe aktet e tjera nënligjore për sekretin në Bankë.

2. Vendimet për të ndërhyrë në tregun valutor trajtohen si informacion jopublik profesional, sipas pikës 1 të këtij neni, deri në momentin e njoftimit dhe publikimit të tyre në përputhje me nenin 16 të kësaj rregulloreje.

Neni 16

Njoftimi dhe publikimi

1. Banka në raportet e saj periodike të publikuara, informon mbi ndërhyrjet në tregun valutor, si dhe publikon shumën e ndërhyrjes së saj në përputhje me rregulloren nr.53, datë 21.6.2000 "Për transparencën dhe konfidencialitetin në Bankën e Shqipërisë", të ndryshuar.

2. Lajmërimi për organizimin e ankandit nga Banka bëhet të paktën 30 ditë kalendarike përpara

zhvillimit të tij. Ky lajmërim përmban datën, llojin e monedhës, orën e kryerjes së ankandit dhe shumën.

3. Banka lajmëron bankat dhe degët e bankave të huaja me të paktën një nga mjetet e komunikimit (Reuters, Bloomberg, internet ose çdo mjet tjetër që e gjykon të arsyeshme).

4. Banka lajmëron partnerët e tregimit me të cilët ka kontakte për kursin e këmbimit dhe me të cilin realizon ndërhyrjet me veprim në tregun valutor, në rast se kursi i këmbimit është i të njëjtës vlerë për të gjithë partnerët.

5. Banka nuk publikon ose nuk komunikon kursin e ndërhyrjes në tregun valutor, në rast se ndërhyrjet me veprim kryhen me kurse këmbimi me vlera të ndryshme, por publikon me mjetet e saj të komunikimit dhe i komunikon partnerëve të tregimit, faktin që ka ndërhyrë në tregun valutor, në rastin e ndërhyrjeve të drejtpërdrejta.

6. Në rastin e ndërhyrjeve me ankand, Banka lajmëron bankat dhe degët e bankave të huaja vetëm për rezultatin e pjesëmarrjes individuale në ankand.

Neni 17

Transaksionet valutore tregtare

1. Banka ndërmerr transaksione valutore tregtare vetëm pas marrjes së instruksioneve përkatëse në formë të shkruar ose mesazh *SWIFT*-i, nga përfaqësuesi i autorizuar i Qeverisë, i institucioneve të tjera financiare ndërkombëtare dhe i klientëve të tjerë me të cilët kryen transaksione valutore tregtare.

2. Administratori përkatës i Bankës, jep paraprakisht miratimin e tij për transaksionet tregtare të ndërmarra në ditën e marrëveshjes midis Bankës dhe subjekteve të përmendura në pikën 1 të këtij neni, të cilat kalojnë vlerën 1 milion euro ose vlerën e njëjtë në valutë tjetër. Për transaksione me vlera më pak se 1 milion euro, miratimi jepet nga drejtuesit e Departamentit të Operacioneve Monetare.

3. Kursi i këmbimit me qëllim lidhjen e transaksioneve tregtare spot luhetet deri në ± 2.00 për qind të kursit të tregut, në momentin e lidhjes së marrëveshjes. Kursi i këmbimit për transaksionet *forward* të drejtpërdrejta ose transaksionet *forward* që janë pjesë e një marrëveshjeje *swap*, përcaktohet nga kursi *spot* dhe diferenca e normave të interesit të tregut për afatin e marrëveshjes, të monedhave të përfshira në transaksion, në përputhje me standardet ndërkombëtare të tregimit.

KREU IV

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 18

1. Me zbatimin e kësaj rregulloreje ngarkohet Komiteti, Departamenti i Operacioneve Monetare dhe të gjitha strukturat e tjera përkatëse në Bankë.

2. Me hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, shfuqizohet vendimi i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr.75, datë 11.10.2006 “Për miratimin e rregullores “Mbi procedurat e ndërhyrjes së Bankës së Shqipërisë në tregun e brendshëm të këmbimeve valutore””, të ndryshuar.